

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

A MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT Budapesten.

Megjelenik minden vasárnap egy ivnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen. Előfizetési ár: egész évre kor. 6.—. Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

BUDAPEST,

Szentkirályi-utca 28b. sz. a.

(SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)

A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetéseknek minden egyes szóért minden közlés után 6 filler (3 krajczár) fizetendő.

Egyéb hirdetéseknek:

egész oldal ... kor. 32.— | negyed oldal ... kor. 8.—

fél oldal ... • 16.— | nyolczad oldal • 4.—

A díjak előre be kellendők a Szent-István-Társulathoz.

Nemzeti népoktatásunk válsága.

A magyar tanítói karnak mozgalma a fizetésügy rendezése érdekében a napi sajtót is foglalkoztatja. És tagadhatatlan, hogy a tekintélyes politikai sajtónak rokonszenyes foglalkozása a kérdéssel nem kicsinylendő lépés a kedvező eredmény felé. Csak a tanítói álláshoz és magyar nemzeti tanító hivatásához méltó legyen a magyar tanítóság fellelése; ez az, amit a siker kíván és föltételez.

Közöljük lapunk szerkesztőjének, Ember Károlynak, a tanügyi tanács világi elnökének a fenti cím alatt az «Alkotmány» folyó hó 6-án megjelent számában közzétett vezércikkét, mely igazolja, hogy a katolikus tanítók érdekeit megbízható és tárgyilagos kezek védik.

★

Ismerjük be, a magyar nemzeti népoktatás válságos helyzetbe jutott: a nemzet napszámosai között erős elégedetlenség uralkodik, amely elégedetlenség veszedelmes emésztí a magyar tanítói kar hivatásszeretét, a nevelés munkájához szükséges idealizmusát, eszmenységét. Az anyagi jobb ellátásért való küzdelem erős hullámokat ver a testület minden rétegében és időről-időre föl-fölhangzik egy-egy fölvilágosító szó a hold-utcai palotából, amely gróf Apponyi Albert kultuszminiszternek a kultúra igazi munkásaihoz intézett csitító, megnyugtató szövege, amely őszintén igéri, hogy a nemzeti kormánynak megdönthetetlen elhatározása a népoktatás munkásainak helyzetét javítani, oly mértékben, amint azt az ország pénzügyi helyzete megengedi. Nincs okunk kételkedni a kormány kijelentésének őszinteségében és benső örömmel tapasztaltuk, hogy a magyar katolikus tanítói kar tízezreket számláló testülete is a folyó év augusztus havában tartott III. országos katolikus tanítói kongresszuson a nemzeti kormányra való teljes bizalommal tárgyalta a komoly tudományos pedagógiai kérdések után a tanítói fizetések reformjának kérdését. A hitvallásos tanítóknak ezen példás higgadsággal lefolyt tárgyalásain az a fájó érzés vonult végig, hogy a lefolyt 30 év alatt a tanügyi kormányok mesterséges módon szították a felekezeti és községi tanítók 30 ezret meghaladó testülete-

ben az anyagi helyzet miatt való elégedetlenségét azáltal, hogy egyforma hivatás és egyenlő képesítés mellett közel 1000 koronával több fizetést juttattak az állami tanítóknak, csak azért, mert azok «állami» tanítók. De ezen kívül egyéb dolgokban is, főleg pedig a nyugdíjigény megállapításánál hajmeresztő igazságtalansággal sújtották a kántortanítótságot.

Ezek tények, amelyek természetes forrásai a tanítók elégedetlenségének. Erősen hittük és reméltük, hogy a nemzeti kormány, méltányolva a felekezeti tanítósnak a nemzeti szellem fölébresztésében tanúsított önzetlen lelkesedését, tudását és nem fogyó munkaerejét, szakítva azzal a szerencsétlen kulturpolitikával, amely a nemzeti népoktatás legmépesebb testületébe hivatatlan kezekkel esepesgeti be az önsorsával való elégedetlenség mérget, nyíltan és határozottan arra az elvre helyezkedik, hogy a nemzeti népoktatás sorsa nem csupán a negy és félezer állami tanító vállain nyugszik, hanem elsősorban és különösen a felekezeti tanítósnak harmincezret meghaladó testületének kezében van letéve a magyar népnek nemzeti szellemében való tanítása és nevelése. *Lehet egyeseknek különlegesen dédelgetett intézménye az állami iskola, de a tanügyi kormány szemében, midőn a tanító egyéniségét értékeli, csak a magyar tanító eszménye lebeghet és ennek az eszménynek szellemében működő tanítót meg kell, hogy találja a legsterényebb külső hitvallásos iskolában is, nemcsak a palotaszzerű állami tanítóintézetekben.* Minden érv, amely az állami tanítók anyagi helyzetének javítását a felekezeti és községi tanítók érdekeinek mellőzésével az állami tanítók javára és ez utóbbiak lenező megkülönböztetésével tanácsolja megoldani, hamis és megbízhatatlan értékű ügy pedagógiai, mint a nemzeti tanügyi politika szempontjából is. Előttünk föl-lötte gyanús az állami tanítóknak és az azokkal együtt operáló szociáldemokrata nemzetközi tanítóknak folyton föl-föltűnő mozgalma. Kozma állami tanító ur, akít a szociáldemokrata tanítók közreműködésével egynehány állami tanító augusztusban a magyar tanítók országos bizottságának az élére állított, szinte hivatásszerűen sziporkazik, hol egy megnevezett miniszteri tanácsos, hol pedig magának a kultuszminiszternek organumaként, hirdette az állami tanítóknak, hogy ismét elérik céljukat, bejutnak a fizetési rangsorba, a kívánt X. és XI. fizetési osztályba.

Amint már eseml, egy szó sem több arról, hogy ha mi is várnánk a 30.000 csekély 600-800 koronára fizetéssel megdó telekezeti tanítóval, akik a nemzeti kultúra nemzeti munkájába bele nem fáradva, még mindig megelégedés nélkül, a nemzeti kormány gondolatát hittel és reménnyel, rendületlenül teljesítik nemzeti feladataikat sokszor nehezebb körülmények között, de mindenesetre legalább is annyi szívet, mint a dekadens állami tanítók. Nem kifogásoljuk, emeljük az állami tanítók fizetését, sőt reméljük annak, ha jobb javadalomba jutnak, *de éppen az a próba utassék meg is biztositassék minden hazafiásunknak magyar hitűnek, tekintet nélkül az iskolai pályán.* Ezt követeli az egészséges nemzeti tanítói politika, ezt a magyar neptanítóság lelki nyugalmát, amely szükséges ahhoz, hogy a haza határai között minden népiskolában melyen szántó munka mérőn meg a nemzeti népoktatás föllelindítósora.

Bizunk great *Apponyi* Albert államferfiat belátásában, hogy az egyforma köbesítéssel, egyenlő feladatok mellett, az egyenlő fizetés elvét is valja és követi a magyar fizetések rendezésénél, mint az egyenlő módot a magyar nemzeti népoktatás válságos helyzetének orvoslására.

Ezek után még azt jegyezzük meg, hogy a III. Katholikus Tanítói Nagygyűlés határozatait az Országos Katholikus Tanügyi Tanács az illetékes fórumok elé juttatja és általában mindent meg fog tenni — kellő időben és módon, — amit a kongresszustól nyert utasítás lelkiismeretes végrehajtása megkíván.

Úgyünknek győzni kell, mert igazságos alapon állunk. Kartársak, végezzük tehát a régi nyugodtsággal és lelkiismeretes kötelességtudással nem és szent hivatásunkat az iskola falai között, Isten nem hagy el s így meg kell, hogy hallgassak jogos kívánságainkat az emberek is.

A remény ne hagyjon el, mert csak addig vagyunk idealizmust feltételező hivatásunk hű sáfárjai, míg hisz és remélni tudunk és akarunk is.

Szocializmus a tanítói karban.

Ez is lehetséges? Sajnos, igen. Az abauj-tornamegyei *általános* tanítóegyesület az október hó 17-én Kassán megtartott évi rendes közgyűlésen bobizonyította e sajnálatos tény. Elfogadta egy magáról megfeledkezett kartársunk indítványát, mely nem kisebb dologról szól, mint hogy az abauj-tornamegyei általános tanítóegyesület *szociális* szervezetet alakít és csatlakozik a *nemzetközi szociáldemokrata párthoz*. Kimondja határozatilag, hogy a tanítónak legfontosabb kötelessége az, hogy iskolájában a szocializmus elveit a gyermekekkel megismertesse. Oltsa tanítványai szívébe, hogy csak az az ember ér valamit, csak azt becsülik, aki dolgozik, s nem pedig azt, ki csak azért ur, mert ezerholdas birtoka van. A tanító már az iskolában döntse le a válaszfalakat, melyek a néposztályokat egymástól elválasztják. Világo-

sítsa föl a szegény, kérgeskezű munkás gyermekét arról, hogy ő többet ér az úri gyermeknél, mert annak atyja nem dolgozik. S ezt az indítványt és határozatot 48 szó ellenében 51 szavazattal elfogadták. A jelenlévők nagy része nem szavazott, hallván, miről van szó, eltávozott. Hiába való volt az cinök kerése, figyelemztetése, hiába szólalt föl a királyi tanfelügyelő, ajánlván a hazafiás, vallásos értelemben vett szocializmust. Nem! *A többségnek a nemzetközi szocializmus kell és sztrájk.* Komoly, tanítókhoz méltó tanácskozás helyett láttunk egy valódi szocialista gyűlést, hol szidalmazták a társadalmi rendet, szídták az urat, a papot, a hatalmasokat, sőt még a vallást is. A kir. tanfelügyelőt meg sem akarták hallgatni, sőt akadtk, kik büszkén vallották magukat szocialistáknak s a többség lelkesen megéljenzte őket.

Oh abauji tanítóság, emyire jutottál!? Hol maradt büszkeséged, mellyel melled verve vallottad, hogy nemcsak a névsorban vagy első, *hanem hazafias tetteiben is!*

Igaz, egyben első lettél, küzdened, versenyezned sem kellett ez elsőségért. Mondjam-e, mi-ben? Reméljük azonban, nem akad e szeles hazában követőd. Sejtjük, hogy e gyűlést gonosz kezek készítették elő.

Ugyan hová jutnánk, ha iskoláinkban a nemzetközi szocializmus nemzet- és vallásfelforgató elveinek helyet adnánk? Eddig minden örönkkel a vallásos és hazafiás nevelésre fektettük a fő súlyt, mégis mily lassan tudunk előre haladni. Most meg vessük félre a vallásérkölesös nevelést s cseréljük föl a nemzetközi szocializmus, Istent, királyt, hazát megtagadó elveivel?! A jó Isten tudja, mi lenne akkor, ha már az iskolásgyermek is szociáldemokrata tanokat vallana. Most azt tanítjuk, hogy a felsőbbseget tisztelnünk kell, mert tekintélye Istentől van. Ezután pedig arra kellene a gyermekeket oktatni, hogy ne becsüljék az elöljárókat, mert azok nem munkások, következkéskepen nem érnek semmit. A haza? Mit nekünk haza! Ott a mi hazánk, hol jobb *kosztot* adnak.

Ismerjük el, hogy gyönyörűséges elvek ezek?! Pedig papíroson nem is olyan emberek a szociáldemokraták. Papíroson vannak igen szép, humánus elvek is. Az elmélet még csak hagyján. De a gyakorlati szocializmus, kérem, a gyakorlati! Biz az bevehetetlen valami. Mert valljuk meg őszintén, minalunk kik a szociáldemokraták? Az utca népe, mely nem retten vissza semmi utcai botránytól. Nem sorolok föl eseteket, hiszen a közelmúltból, a nemzeti küzdelmek korából mindenki ismerheti azokat.

Ezekhez akar csatlakozni, ezekkel akar kezefogni a magyar tanítóság, mint állítják, csupán azért, mert ezekkel szövetkezve könnyebben jutnak fizetésük emeléséhez. Tehát sztrájkolni akarnak. Nem lehet! Itt gonosz, nemzetipró kezek működnek.

Oh mily rövidlátás! Ugyan mit gondolnak

tisztelt kartársak, hogy vajjon mit fog tenni a sztrájkoló tanítóval az iskolafenntartó állam vagy község?

De ha még sikerülne is ily módon fizetés-emeléshez jutni, még sem szabad azt ily erkölcsi bukás árán kieroszakolni. Megvetni való a hazafiatlan tanító. Boldogok vagyunk, hogy az abujai tanítók között nem voltak ott a felekezeli tanítók. Mi, hazafias tanítók, elérhetjük anyagi helyzetünk javítását tisztességes úton is anélkül, hogy az utcával szöveteznénk.

Szervezeteink már vannak, ezek a tanító-egyesületek. Ezen egyesületek kizárólag a tanítóké, hol nem befolyásol bennünket senki sem, azt határozzuk, mit hasznosnak és jónak látunk: ami a szívünkön fekszik, azt megbeszélhetjük. Mindmegannyi tanítótétel egy-egy láneszem, mely láneszemeket, ha összefűzzük, igen erős láncot, ha úgy tetszik — szervezetet nyerünk. Tessék így szervezkedni, nem szükséges a magukat eddig mindenféle, csak nem tisztességes alakban bemutató szociáldemokratákhoz csatlakozni. Amely tanító ezt megteszi, az erkölcsileg bukott ember a nemzet előtt. Mily sokáig küzdött a tanítóóság, míg a arra nivóra jutott, ahol most van. Mily hosszú idő telt el, míg a harangozó-, egyházi-tanítóból, jobban mondva «mestramból» «tanító», a nemzet igazi nevelője lett. S ime, ily haladás után akadnak kartársak, kik nem elégednek meg címükkel, fölveszik a hangzatos «elvtárs» címet.

Csodálatos, hogy épen most, midőn oly közel vagyunk anyagi ügyeink rendezéséhez, most felejtkeznek meg egyesek magukról. Azt hiszik talán, hogy durva hanggal hamarabb érjük el célunkat?

A tanítói állás eszményi, melynek magasztos feladatait a pusztán gyomor-embere átérteni és átérzeni nem tudja; a tanítói hivatás szent feladatainak betöltésére ész, szív és tökéletes szabadságot szükséges.

Kérjétek és megadatik nektek, mondja az írás. Kérjünk és zörgessünk folytonosan, míg csak megadatik nekünk, amit joggal várunk. És reményeink teljesítéséhez nincs szükségünk a nemzetközi szociálisták jelszavaira. Az abujaiak nem magyar tanítók, amíg nem vezekelnek.

Pólyi.

Norothny Jenő.

EGYESÜLETI ÉLET.

Tanítógyűlés. A «Sopronvidéki róm. kath. néptanító-egyesület» Kópházán tartotta meg ez évi közgyűlését. A gyűlésen 70—80 tagon kívül még Tálos István dr. országgyűlési képviselő, Kovács Ignác és Domnanovich Ferenc kanonok, Paeseri Károly dr. kir. tanfelügyelő, Jamblich Lajos és Mersich István, a Loesmánd esperes kerületi Tanítóegyesület jelenlegi, illetve volt elnöke stb. en jelentek meg. Rohn Nándor elnöki megnyitőbeszédében az egyesület vallásos, hazafias és oktatva nevelőmunkakódását hangoztatta s a gyűlést megnyitja. Borenich István kópházi tanító a magyar nyelvtan köréből személhető és élénk gyakorlati tanítást tart, melyet élénk bírálat követ. Páder Rezső prépost-kanonok, volt püspöki

biztosnak lemondását a közgyűlés öszinte és általános sajnálattal fogadta. Hőfőző tisztelettel fogadja a megyepüspök leírását, melyben Kovács Ignác kanonokot az egyesület püspöki biztosává nevezi ki. Az új püspöki biztos székfoglalójában nevelési elvet fejtegeti. Elnök felolvassa Zichy János gróf országgy. képviselőnek, az egyesület tiszteletbeli és alapító tagjának sürgönyét, melyben sajnálattal tudatja, hogy ezúttal a gyűlésre nem jöhet el. Káth József soproni tanító a katolikus tanítók nagygyűlésének lefolyásáról s annak fontosabb határozatairól számol be. A közgyűlés elhatározza, hogy a tájékoztató beszámolót a hozzá mellékelt határozatokkal együtt az egyesület irattárában megőrzi s hozzáadó határozatok esetén a nagygyűlés határozataira figyelemmel lesz. Skerlán Gyula soproni tanító a rajztanítás egy új módszerét ismerteti, úgy a régi módszer szerint, valamint az új módszer szerint, az idei kaposvári tanfolyamon készült rajzokkal szemléltetve előadását. A főjegyzői jelentésből kifolyólag az egyesület örvéndve veszi tudomásul a «Loesmánd esp. ker. tanítóegylet» azon határozatát, hogy a «Sopronvidéki róm. kath. néptanítóegyesülethez» csatlakozni szándékozik. Ugyancsak örömmel fogadta, hogy Tálos István dr. országgyűl. képviselő, Kovács Ignác kanonok és Manning Mihály magyaróvári prépost-plébános az egyesület alapító tagjai sorába lépett. A kitűzött pályafeltételre: *Hogyan örjúk gyermekeink ejészségét az iskolában?* csak egy mű érkezett be, mely a második (25 K.) díjat kapta. Szerzője Balogh János felsőpulyai tanító. Penztáros és könyvtáros jelentése után Paeseri Károly dr. tanfelügyelő kijelenti, hogy a közgyűlés elején az elnök üdvözlésére nem válaszolt, mert előbb az egyesület működését akarta megfigyelni. Oly magas színvonalúnak találja azt és oly testvéries szellemet tapasztal, mely őt az ország legelső tanítóegyesületére emlékezteti. Tanfelügyelői működéséhez kéri a közgyűlés támogatását. Tálos István dr. képviselő megjelenését lelkes éljenzés fogadja, melyre csak annyiban foglalja össze válaszáat: «Igerem, hogy a jövőben az ovációra rá is akarok szolgálni.» Néhány indítvány letárgyalása után a jövő évi közgyűlés helyéül Sopronújlakot jelölték ki. Káth József főjegyző.

A «mester Józsi» jubileuma. Mult hó 18-án szép, lélekemelő ünnepet ült Moesa község népe. A népü ruhában sietett a falu örege, apraja a róm. kath. iskola felé, melyen földigérő nemzeti lobogó jelezte: ünnepe van az iskolának, ünnepe van a róm. kath. híveknek. Az iskola udvara virágokkal, koszorúkkal, lobogókkal volt díszítve. A nyíló folyosó egyik részén hosszú zöld posztóval takart asztal állott, mellette a falon eserkoszorúkeretben a felsége képe: ez alatt egy icipici eserkoszorú közepén *Esztorgályos József* róm. kath. igazgató-kántortanító arképe. Csupa szerénység, csupa kedvesség és szeretet, mint kit ábrázol, a jó mester Józsi bácsi, 40 év óta váltogatja aprópénzre pedagógiai tudását, 4 évig Győrött működött a Nádorvárosban, 36 év óta hintegeti Moesa lakóskai között az egyetértés és szeretet magvait: ápolgatja, nemesíti, fejleszti a szívek jóságát: osztogatja jó tanácsait a tanárestalanoknak, vigasztalja a bánatosakat. *Esztorgályos* 40 éves tanítói működésének elismerése hozta Moesára a Tata- és Kisbérvidéki róm. kath. tanítóegyesület XI. évi rendes közgyűlését is, hogy kedves elnökének, aki 11 év óta vezet nagy ügyszeretettel, kiváló tapintattal az egyelet ügyeit, gyűléseit: halálját lerója. Az ünnepség hálaadó istentisztelettel kezdődött. A templomot zsufolásig megtölté Moesa népe, akik udvariasan engedtek helyet a későbbben érkező vidéki, szép számmal megjelent előkelőségnek. Mise után az ünneplőközönség a földszített tágas iskolaudvarba vonult, melyet egészen megtöltött. Az ünnepi közgyűlést Káth J. Géza szomódi plébános vezette finom tapintattal. Ünnepi megnyitőbeszéde nagy lelkedést keltett. A tudomány és az ész nem boldogít, mondá beszédében. «A tudomány és az ész kedélynemesítés nélkül veszedelmes fegyver a társadalom kezében. Némely iskola világpolgárokat nevel, pedig hazafiakat kell nevelnie. A vallástalan világpolgár veszélyes a haza hü liaira, veszélyes magára a hazára is. Istenszeretet, haza és emberszeretetet vigyünk az iskolába, mint azon ősz férfiú, kinek ünneplésére ma itt megjelentünk». Nagy ha-

tasi elnöki megnyitóját után háromtagú küldöttség élén jelent meg a jubiláns, szünni nem akaró eljenzés között. Az éppen csillapultával Veninger Ernő esp. tanfelügyelő emelkedett szólásra kezében tartva az egyházmegyei főtanfelügyelő levelet. A rendkívüli meleg hangú elismerő levél fölvétele után fölemlíté, hogy a pápai kitüntetésre érdemesített kántortanító, már boldogemlékű Zalka megyéspüspöknek, föltűnt mint fiatal kezdő, de szorgalmas és igen jó magaviseletű tanító aki segédtanítói kevés keresményéből özvegy édesanyját és testvéreit tartotta. Az édesanyja és testvérei iránt tanusított nagy szeretete segítette olyan fiatalon Moesa községbe. Lőrinczy György kir. tanfelügyelő tele szívvel jött ünnepelni a jó jubilánst, aki 36 évi működésével, szeretetével kiérdemelte a jó moesai népnek halálját, amely most köréje sereglett őt halásan ünnepelni. Sorra üdvözölték: Hegedűs János szónyi kántortanító a Tata és kisbérvidéki róm. kath. tanítóegyesület nevében, Kőczán Lajos közs. jegyző a képviselőtestület élén a polgári község nevében, Lőrincz Antal pléb. a hívek nevében, Mészáros Károly ev. ref. lelkész egyháza nevében, a róm. kath. iskolaszék, az ifjúsági egyesület, volt tanítványai, az iskolásgyermekök, ev. ref. tanító társai, volt segéd- illetve osztálytanító. A jó Józsi bácsit annyira meghatotta a meleg ünneplés, hogy ahg tudta néhány szóval megköszönni érdemeinek szép elismerését. A Himnus és a Szózat fenséges dallamai zarták be a gyönyörű ünnepet. Az igen szép idő nagyban emelte az ünnep sikerét. Az ünnepség annyi időt vett igénybe, hogy a közgyűlés, az ezen napra kitűzött tárgyait nagy részét a jövő közgyűlésre tette át. A jubileum méltó koronája a 80 teretű közébeden tűnt fel. A pohárköszöntőket Veninger Ernő esp. tanfelügyelő kezdte, gróf Széchenyi Miklós megyéspüspök ő méltóságára mondott fölköszöntőjével. A felköszöntők áradata között ott volt Horváth Antal rábapordányi esp. plébános is, aki egy plébános társával jött el Győrmegeyéből a jubilánst köszönteni. Ők mint moesai káplánok tanulták a jó mester Józsiat becsülni, szeretni. Lőrinczy György kir. tanfelügyelő indítványára egy Esztergályos József nevet viselő jótékony alapra a jelen voltak 150 koronát adtak össze, az alapra a gyűjtés tovább folyik. Az alapot a Tata- és kisbérvidéki róm. kath. tanítók egyesülete kezeli. Ez legszebb jutalma Esztergályos József 40 éves tanítói működésének. *Orbán.*

IRODALOM.

Ember Károly nyelvtanai. Két éve annak, hogy *Nagyeárad* egyik legtekintélyesebb iskolája, a lat. szert. püspökség kegyurasága alatt álló váradoszlai róm. kath. elemi néptanoda, mely a folyó tanévvel a kir. kath. férfi-tanítóképző gyakorló iskolája lett, *Ember Károly* nyelvtanai alapján vezeti a nyelvtanítást. A magyar kath. tanítványok között megkülönböztetendően kívánok tenni, midőn jelzett iskola testületének e könyveket illető közvetlen tapasztalatairól beszámolok. Valljuk meg az igazat, a hazai tanítók közül még mindig számosan nem arra fektetik a főszűrt, hogy a gyermekeket már az első osztálytól fogalmazásra szoktassák, hanem arra, hogy azok a nyelvtani szabályokat minél cefrábban el tudják fejtü. Hát kérem szeretettel, *Ember Károly* lovag az ilyen irányú nyelvtan tanításának teljesen hadat üzent. Az ő reformátori munkáiban a nyelvtények levezetésére nem összefüggéstelen mondatokat kapunk, hanem a gyermek ismeret- és kedélyvilágából érdekes elbeszéléseket és leirásokat, melyeket a gyermek hol készen kap, hol a beszéd- és értelem-gyakorlat, földrajz, történelem és biblia ismert köréből kérdések vagy vázlat alapján önmaga készít el. *Ember Károly* nyelvtanai kitisztítják a nyelvérzékét, fejlesztik a nyelvtudatot, nemesítik a jellem- és vallásérköcsi érzelmeiket. Határozottan merem állítani, hogy *Ember Károly* rendszere mellett, melyet e kézikönyvekben ad, a növendék gondolatait értelmesebben tudja kifejezni, helyesebben is a középiskolákban jobban megállja helyét. Hadat üzent rendszerével *Ember Károly* azoknak a tankönyviróknak, akik azt hiszik, hogy a nyelvtan több a nyelvnel, akik nem akarják belátni, hogy a nyelvtan csak eszköz, a cél maga

a nyelv. Különben azt látjuk, hogy úgy a székesfővárosi nyelvkönyv pályázatban résztvevő tankönyvek, valamint a régebbi nyelvtanok átdolgozott kiadásai kivétel nélkül *Ember Károly* módszerét igyekeznek követni; természetesen, hogy a mester művét csak utánozzák, de túl nem haladják, csak megközelítik. Tanításunk életrehatásában nem nyelvtani szabály, hanem a helyes beszéd és írás szükséges. Ami szabály elengedhetetlenül kell, azt *Ember Károly* nyelvtani fogalmazási könyvei alapján a nyelven szemlelhetjük, mert így egyidejűleg a gondolatoknak helyes kifejezését is gyakoroljuk. *Ember Károly* nyelvtanai, már a II. osztály is, bőven el van látva olyan feladatokkal, melyek a gyermekeket arra szoktatják, hogy ismeri tárgyról gondolataikat ügyes kezelés mellett az év végén már az első osztályban is, úgy előszóval, mint írásban kifejezgetni próbálgassák. Ovakodik a sok szabálytól s a meghatározásoknál a terjengősségtől. A begyakorlásra feladott dolgozatokban pedig életteljes, lelket fejlesztő munkát nyújt. Szóval életet ad a példákban, hogy életrevalók legyenek. Minden szabály a gyermek szavaival és gondolkodásmódjával kifejezett értelmes beszélgetés. *A Szent-István-Társulat* kiváló szolgálatot tett a magyar kath. iskolaügynek, midőn ezen vallásérköcsi alapon nyugvó, hazafiasságtól duzzadt könyveket ezeltől négy évvel mint teljes újrendszerű tankönyveket kiadta. Igazolja ezt az a körülmény, hogy rövid négy év alatt a VI. kiadást megérte. Melegen ajánljuk úgy az osztott, mint az osztatlan iskoláknak, kitűnőségük mellett még olecsók is. (I. r. 20 f., II. r. 28 f., III. r. 32 f., IV. r. 32 f.) *Az osztatlan iskolák a eszend foglalkozásra alkalmas fogalmazási feladványoknál fogva oly haszonnal alkalmazhatják, mint eddig egyetlen nyelvtankönyvet sem használtattak. Számborotszky Rezső.*

VEGYESEK.

Elismerő köszönet Walter elnöknek. A pécs-egyházmegyei némethelyi kerület tanító egyesülete legközelebb tartott közgyűlésén Székely Márton indítványára egyhangulag jegyzőkönyvi köszönet szavazott dr. *Walter Gyula* p. prelátus, kanonéknak azért a meleg érdeklődésért, melyet a katolikus tanítói kar ügyei iránt tanasít és azon páratlan ügybuzgóságért, amelylyel az *országos katolikus tanítói áreaház* érdekében táradozik.

Köszönetnyilvánítás. A Szent-István-Társulat a lore'tomi iskola szegénysorsú növendékeinek 20 darab Esztergomi Kis Kátét küldött, amelyért a Társulat nagyméltóságú elnökségének hálás köszönetét fejezi ki az iskolaszék.

Szociális kurzus Székelyudvarhelyen. A kurzust *Mikes János* gróf székelyudvarhelyi plébános nyitotta meg lelkes beszéddel és üdvözölte a budapesti vendégeket. Elnökökké *Szentiványi* Károlyszövets. igazg. és *Kovács Albert* országgy. képvis. választották meg. A második napon *Gyaproszovetz* Károly tartott érdekes előadást a néptanítók szociális feladatairól. Szerinte a tanító elsősorú kötelességének ismerje, hogy az egyesületi és szövetkezeti életbe fekdjék bele, iskolakönyvtárakat létesítsen, a gyermekeknel pedig szolgálja az alkoholelenez küzdelmét. Ezt a kötelességet nemcsak hivatása, de saját jól fölfogott anyagi érdeke is diktálja, mert egészséges, tanult és gazdag népnek jobbmódú a tanítója is. A tárgyhöz hozzászóltott *Gyurkes Mihály* igazgató, aki amellett harcol, hogy egy községben ne csináljanak sok mindenféle szövetkezetet, mert ez az erők szétforgácsolására vezet. Csináljanak egyet, de aztán jól. *Szentannay* tanár nem fél az erők szétforgácsolásától, mert a tanító nemcsak a gyermekek, hanem a felnőttek oktatására is képes. Ezt a képességet értékesítenie kell, *Szentiványi* Károly több praktikus módját ajánlja a kath. iskolai könyvtárak felállításának.

Az Országos Katolikus Tanügyi Tanács ülése. Az Országos Katolikus Tanügyi Tanács elnöksége a napokban értekezletet tartott, melyen jelen voltak: *Dr. Szentgyörgyi Jordán* Károly apát-pléb. egyházi elnök, *Ember Károly* lovag világi elnök, *dr. Zelliger Vilmos*

pápai káplán, pénztáros, *Gerely József* szerkesztő, ellenőr, *Györffy János* szék. főv. igazg., könyvtáros. Az értekezlet megállapította a Tanács legközelebbi feladatait. Miután üdvözölte az újonnan kinevezett egyházi elnököt, kérte őt, hogy *Zichy Gyula* gróf pécsi püspök, védnök elnökhöz terjessze föl az országos kath. Tanügyi Tanács megválasztott tagjainak névsorát, kérve azok megerősítését, valamint intézkedést a tankönyvizsgáló bizottság újabb összeállítására iránt. Az elnök ezután elhatározta, hogy az augusztusi nagygyűlés határozata értelmében a tanítói fizetés és nyugdíj revíziójának sürgetése céljából memorandumot készít, azt sürögösen a nagyméltóságú püspöki kar elé terjeszti, valamint küldöttségül benyújtja Apponyi Albert gróf miniszter úrhoz és átadja az országgyűlési koalíciós pártoknak is. A kath. tanítói nagygyűlés határozatait úgy a fizetés, mint a nyugdíjügyben lapunk már ismertette: e határozatoknak fölve: *egyenlő értékű képesítés és munka mellett teljesen egyenlő fizetés és nyugdíj biztosítások minden magyar néptanítónak.*

Az értekezlet ezeken kívül elhatározta, hogy a hazai kath. tanítóegyesülethez és körökhöz fölhívást intéz, figyelmükbe ajánlva a kath. tanító szociális feladatait, de kérve őket, hogy tartózkodjanak minden szociális szervezet megalkotásától, mert ily szakszervezkedés alkalmas lehet a munkásosztály érdekeinek kivívására, de a magyar tanító már csak maradjon meg az egyesületi élet mezéjén, ahol a szaktudomány fejlesztése és a tanítói gyakorlati önművelődés a főelv ugyan, de a tanítók anyagi és erkölcsi érdekeinek megvédése is ép úgy eszközölhető, mint a szakszervezetekben. A hazafiatlan szociáldemokrata tanítókkal tagadjanak meg minden közösséget, küzdjenek ellenük.

Felolós szerkesztő: **Ember Károly.**

Kérelem! Zavarok és késelelmek elkerülése végett, minden hirdetésre vonatkozó levelet a kiadóhivatal címére — nem szerkesztőség — kérünk külden.

PÁLYÁZATOK.

Esztergomi érseki megye.

A visegrádi róm. kath. iskolaszék pályázatot hirdet üresedésben lévő másodtanítói állásra. A javadalmazás: 700 kor. évi fizetés, 100 kor. ideiglenes évi drágasági pótlék a hitközség pénztárából; 1 öl kemény tűzifa; 1 butorozott szoba. A megválasztott köteles: 1. a reábizott osztályt vezetni, 2. a gazdasági vasárnapi ismétlő iskolát díjtalanul ellátni, 3. a kántor akadályoztatása esetén a kántori teendőkben segédkezni, 4. a német nyelv tudása kívánatos. A pályázati határidő *november 24.* Pályázati kérvények a visegrádi plébániai hivatalhoz küldendők. 696 1—1

A **majtényi** róm. kath. iskola osztálytanítói állomása *nov. 18-ig* terjedő pályázatra becsátatik: tannyelv magyar és tót: évi fizetés 800 korona; lakás 1 szobából s a legszükségesebb butorozatból áll. *Friedrich József*, iskolaszéki elnök. 695 1—1

Alsóbágyoni (u. p. Csábrág-Varbók, Hont megye) magyar-tónyelvű osztálytanítói állásra róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettek. Jövedelem: államsegély 212 kor., készpénz 138 kor., szántóföld és legelő 18 magyar hold, művelik a hívek. Párhét 6 hektoliter buza, 4 hektoliter rozs, 21 hektoliter zab. Ostyasütésért egy pozsonyi mérő buza, 13 méter hasábfá, 6.5 mm. széna. Stóla körülbelül 70 korona. Természeti lakás gazdasági épületekkel, kerttel. Kérvények *november 24-ig* alulirothoz küldendők. Kántori próba és választás *november 26-án.* Az állomás választás után azonnal elfoglalandó. *Morávek Boldizsár*, plébános. 694 1—1

A **felsőturi** róm. kath. kántortanítói állásra névze a

«Népnevelő» 40-ik számában közzétett pályázat ezuttal megújítatik *november 19-ik* határnappal. 692 1—1

Pályázat a megüresedett **hontnémeti** róm. kath. kántortanítói állásra. Díjlel szerinti javadalmazás: saját mivelési teherrel 12½ hold szántóföld, 1 hold rét, párhét körülbelül 47 pozsonyi mérő buza, 23 p. mérő rozs, 10 mázsa őszi, 10 mázsa tavaszi szalma, 4 öl hasábfá, melyet a község tartozik felapritani, 4 szekér fa a filiális két községtől, amellyel az iskolatermet is tartozik fűteni, föl házhely után a községi erdőből is kap fát. Készpénz: tandíj címén 191 kor., ismétlősök tanításáért 40 kor., beiratási díj 80—100 kor., templomkasszából 24 kor., szombati litániák végzéseért 8 kor., stóla körülbelül 100 kor., azonkívül a törvényszerű korpótlék. Lakása: 2 szoba, 1 konyha, 1 kamra, 1 istálló és ólak. Kérvények föl. *Weisz Zsigmond* esperes-plébános úr címére *november 20-ig* Hont-Németibe küldendők. 682 1—1

A **párkányi** VI. tanítói állásra pályázat hirdettek. Javadalmazása: 800 kor. készpénz, 80 kor. lakbér és 20 kor. kertilletmény. Kérvények az iskolaszékre címezve *november 18-ig* alulirothoz küldendők. *Májér Imre* pápai kamarás, plébános. 688 1—1

Csanádi egyházmegye.

Kanak róm. kath. iskolaszéke kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma: 800 korona, lakás, kert, fűtőszalma, 12 korona irodaátalány, stóla. Bolgár vagy dalmát nyelv ismerete szükséges. Kérvények *nov. 15-ig* ezen címre küldendők: *Katholikus plébánia* Bóka (Tontál m.) 684 1—1

Kalocsai érseki megye.

Bácsbokodon egy tanítói állásra *november 17-ig* pályázat hirdettek. Javadalma, a lakást is beleszámítva, évi 1000 kor., havi előleges részletekben, melyért az iskolaszék által kijelölt osztályban és az ismétlőiskolában tanítani köteles. Pályázhatnak csak okleveles férfitanítók. Az állás f. é. dec. 1-én foglalandó el, amikor folyósítatik a fizetés is. A kellően felszerelt kérvények a bácsbokodi róm. kath. iskolaszékre címezve ft. *Kuts János* esp.-pléb. úrhoz Bácsbokodra küldendők. 656 2—2

Kassai egyházmegye.

A **lapispataki** róm. kath. kántortanítói állásra *november 29-ére* pályázat nyitattik. Lakása: két szoba, konyha, kamara, istálló, pince. Jövedelme 270 korona, államsegéllyel 800 kor. Személyes megjelenés kívánatik. Folyamodványok a lapispataki róm. kath. plébániahivatalhoz Lapispatak, u. p. Lemes (Sáros megye) küldendők. 691 1—2

Nyitrai püspöki megye.

A **szolnai** róm. kath. egyháziókközség **Závodien** *november 22-re* I. oszt. tanítónői állomásra pályázat hirdettek. Jövedelme: államsegély 720 kor., községtől 80 kor., iskolaszolgára 25 kor., tanterem és lakószobafűtésre 80 kor. A magyar és tót nyelvet tudó tanítónők jelentkezzenek. *Podivinsky Ferenc* apátplébános. 668 2—2

Az **alsóveszteni** róm. kath. tanítói állomásra *nov. 15-re* pályázat hirdettek. Lakása egy szoba, konyha. Jövedelme a község pénztárából 600 kor., 10 öl puhafa, értéke 40 kor., szántóföld 14 kor., államsegély 146 kor. Tanítási nyelv magyar-tót. Okleveles tanítók vagy tanítónők alulirothnál jelentkezzenek, ft. *Kumicky József* esp.-plébános. Felső-Vesztenic (Nyitra m.) 689 1—1

A **ribényi** (Trencsén m.) róm. kath. kántortanítói állásra *nov. 27.* délelőtt 10 órára pályázatot hirdettek. Javadalmazás: természetbeni lakás a szükséges mellékképzéletekkel 6¾ kat. hold föld utáni haszonbér 510 korona, hívektől. 28½ mérő rozs, malomból 7 mérő vegyes gabona, 32 méter tűzifa, melyből az iskola is fűtendő, koleda és cantatiováltság községi pénztárból 42 kor., molnártól 2-10 kor., miscalapítványok és offerákból körülbelül 120 kor., stóla körülbelül 100 kor. A mindennapi tankötelesek után fejenkint 3 kor., összesen körülbelül 160 kor., az ismétlőiskola vezetéséért a községi pénztárból 40 kor., a Tóth-féle alapítványból 40 kor., esetleges korpótlék. Tannyelv magyar-tót. A megválasztott köteleseit a díj-

levél fogja részletesen megállapítani. Személyesen megjelenők előnyben részesülnek. Az állás azonnal elfoglalandó Ribény (posta, vasúti állomás helyben). *Sztrábovich Ferenc* esp.-plébános. 683 1—1

A viszocsanyi (Trencsén m., u. p. Nagy Sztríce) róm. kath. kántoránitói jövedelme: kés.pénzben 785 kor. Terményekben 152 kor. Ezenkívül 2 1/2 hold szántóföld, 600 ööl rét, 24 telekre való fajzasi jog, két szoba, konyha, kamra, istálló, öf, kert. Köteles harangozót és ministránsi tartani, erre kap a fenti készpénzben 40 koronát és külön minden gazdától 1/3 mérő rozsot. Pályázat *november 14-én, Benyák József* plébános. 681 1—1

Berecsen (Alsó-Poruba) újonnan létesített II. osztályú róm. kath. tanítói állomásra *nov. 27-re* pályázat hirdettetik. Fizetése 800 kor. Kis kert használata. Elegetdős tűzifa. Lakása: két szoba, konyha, éléskamra, fűskamra. Pályázhatnak csakis okleveles tanítók, kik a től nyelvet is értik. Folyamodványok alulrotthoz intézendők. *Darvas János* plébános, iskolaszéki elnök. Nagysziklásán (Missen) u. p. Trencsén-Teplic. 680 1—2

A baráthlehotai (Trencsén m.) róm. kath. népi-iskolánál tanítói állásra pályázat hirdettetik. Jövedelme 672 korona államsegély, hitközségtől 128 kor., hitoktatásért 60 kor., 1 1/2 mérő szántóföld, szabad legelő, tűzifa, szoba, konyha, kamara és kert. Kérvények *november 15-ig* alulrotthoz küldendők, az állomás azonnal elfoglalandó. *Simoncsics János* plébános Szoblahón. 693 1—1

Pécsi egyházmegye.

A biranya-felsőlendzenti plébániához tartozó Kis-hajmas hitközség róm. kath. kántortanítói állására pályázat hirdettetik. Jövedelem: tisztességes lakáson és 451 ööl házikerten kívül 800 kor. készpénz évnegyedenként előre való fizetéssel és két öf hasábjá a tanító udvarába szállítva. Csakis okleveles tanítók pályázhatnak. Német nyelv megkívántatik. Ez állomás elfoglalható *nov. 30-án*. Személyes megjelenés megkívántatik. Jó kántorok előnyben részesülnek. Kérvények *Melgyesy Ede* plébános úrhoz intézendők. 676 1—1

Rozsnyói püspöki megye.

A barnai róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettetik. Javadalma: lakás, kétszobás, előszobával és minden szükséges melléképületekkel. 14 kat. hold szántóföld használatra, tandíj 180 kor., stóla 67 kor., deputatum 5 kor., 6 bécsi öf fa, párhéz 54 kor., 65 pozs. mérő rozs, 24 pozs. mérő burgonya, 16 pozs. mérő zab, ötödikes korpótlék államsegélyből. Kötelessége az állami és egyházi törvények és szokások szerint a tanítói és kántori teendőket lelkiismeretesen végezni. Választás *nov. 19-én* lesz. U. p. és vasúti állomás Salgótarján. Személyes megjelenés előnyös. *Dorogvágy Barna* plébános, iskolaszéki elnök. 679 1—1

Szatmári egyházmegye.

A sandorfalui róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettetik. Javadalom: kétszobás lakás, konyha kamra, istálló, kőholdas kerttel, 14 holdnyi forduló föld és rét, hitközségtől 12 köből és 2 véka vegyes életpadrámérve szeptember hó elején, ezt gondnokok szedik, községtől tanító személyére 6 öf hasábj tűzifa beszállítva, iskolafűtésre község ad 6 öflet fűapróza; továbbá pénzben évnegyedes előleges részletekben 190 korona, tandíj emén minden tanköteles gyermek után 80 fillér, mintegy 56 korona. Stóla és miscalapítványokból mintegy 40 kor. Államsegélyből fizetésekiegészítés 259 korona és szabályszerű korpótlék. Folyamodások *november 15-ig Láng Ferenc* espereshez Erdőd (Szatmár vm.) küldendők. 677 1—1

Székesfehérvári egyházmegye.

Bakonysarkány (Fejérmegye) segédtanítói állomásra pályázat hirdettek 700 korona fizetéssel egy polgári evre és egy butorozott szoba. Pályázhat okleveles férfi vagy nő, férfi a kántortanítónak segédkezik. Tanítási nyelv német és magyar. Az állomás azonnal elfoglalandó. *Dallmann József* plébános. 686 1—1

Váci egyházmegye.

A kartali róm. kath. iskolánál III—VI. osztálytanítói állásra pályázat hirdettek. Fizetése 600 kor. a község pénztárából havi utólagos részletekben. Államsegély 200 korona, a gazdasági ismétlős gyermekek oktatásáért 50 korona, kertilletőség 10 kor., egy szoba és 3 öf keményfa felvágva, melyből az iskolaterem is fűtendő. A megválasztott egyévi sikeres működés után lesz véglegesítve. Kötelezettség: a gyermekeket a templomba kísérni és ott rájuk felügyelni. A fizetés az állás elfoglalása napjától folyósítottatik. A kellőleg felszerelt kérvények *é. hó 18-ig* a főt. elnök úr címére küldendők, mely napon a választás is meg fog tartatni. A személyesen megjelenő nőtlen tanítók előnyben részesülnek. Az állás azonnal elfoglalandó. A megválasztott szép mellékjövedelemre számíthat. *Fodor Ede*, isksz. jegyző. 685 1—1

Kiskunmajsan a róm. kath. elemi iskoláknál egy újonnan szervezett tanítói állás töltetik be 800 korona fizetés, 200 korona lakbér és 20 korona kertilletmény javadalmazással. A községi képviselőtestülethez intézett kellően felszerelt kérvények *é. hó 18-ig* az eljárássághoz küldendők. Kiskunmajsa, 1906. nov. 3. *Elüljáróság*. 678 1—1

Veszprémi egyházmegye.

A nagyteveli róm. kath. népiskolához osztálytanítói állásra pályázat hirdettek. Pályázati határidő: *november 15.* Az állás lehetőleg azonnal elfoglalandó. Pályázólevelek, okmányok az iskolaszékhez címezve alulrottként iskolaszéki elnökhöz küldendők. Javadalom: a község részéről 600 kor., egy szoba a legszükségesebb butorokkal, egy öf tűzifa felvágva; okleveles tanítónak 200 kor. államsegély. Kötelessége az iskolaszék által kijelölt osztályokat és az ismétlősök felet tanítani, szükség esetén a kántortanítót templomi funkcióiban helyettesíteni. Nagytevel, Veszprém m., u. p. Tapoleafó, 1906. okt. 31. *Sádd Henrik* lelkész. 666 2—2

A balatonedericsi kántortanítói állásra hirdetett idő (november 15.) 20-ra halasztott el. Jövedelme: a terméshelyen lakás a szükséges melléképületekkel: 753 kor. a községtől; Laszkaier-alapítványból 47 kor. Kántori fizetés: 2 hold rét; 2 lejelletési jog; 4 szekér széna; 3 öf fa a házhoz hordva. Kötelessége a kántori teendőket végezni s a reabizott osztályokat önállóan vezetni. Helybeli tanerővel való betöltés esetén az osztálytanítói állásra hirdetett pályázat. Jövedelme: 800 korona lakás és fűtés. Bővebben a díjlevélben. B. Ederics, 1006. nov. 1. *Kelcsen Géza* pl., iskolaszéki elnök. 687 1—1

A veszpremjákói kath. iskolaszéki második osztálytanítói állásra pályázatot hirdet. 800 kor. fizetés, butorozott szoba fűtéssel. Kötelessége a kijelölt osztályban tanítani, a tanköteleseket az ismételteszetre kísérni, felügyelni. Okmányok *nov. 15-ig Matzer Endre* plébános, iskolaszéki elnökhöz küldendők. 690 1—1

Okleveles kántor állást keres, jóbangu, nős, 33 éves. Cim rk. kántor, Káva Pestm. 675 1—1

AZ ÚJ MÓDSZERES RAJZOKTATÁSHOZ

Mazurek-fele „Tervező-rajzolósi elemek”

2866-905. sz. min. rendelettel az összes rajzoktatással foglalkozó tanítóztetek részére engedélyezve.

- Kisérő füzettel s 10 színes nyomatú mintalappal:
- I. sorozat elemi iskolák részére 25.— kor.
- II. sorozat elemi iskolák részére 35.— „
- III. sor. felsőbb iskolák részére 45.— „

Kapható a kiadónál: **POPELLA FERENC** Budapest, VIII., Főherceg Sándor-utca 30 B. sz. valamint **LAMPÉL R.** könyvkereskedésében Budapest, VI., Andrássy-út 21.

Prospektust bérmentve küld a kiadó. 625 4—4

Magyar Dallamos

Ünnepi Praeludiumok

az összes hangnemekből

írták: főt. Stacke István és Kontor Elek.

E könyv 32 hosszabb dallamos praeludiumot tartalmaz s a magyar katolikus anyaszentegyház isteni tiszteletén kiünő szolgálatot tesz s nemcsak karnagyoknak és kántortanítóknak, hanem mindazoknak, kik az orgonát vagy harmóniumot játsznak — sőt a zongorázóknak is — kedves élvezetet nyújt a lent nevezett s művészi ízléssel kiállított mű. Még a legnehezebb hangnemekben írt praeludiumok is egész könnyű stílusban vannak megkonstruálva. Ára 5 kor., egyházi orgonistáknak és tanítóknak 4 korona.

Megrendelhető kollégánk, a szerző lakcímén:

Kontor Elek Budapest, VII., Csömöri-út 42.

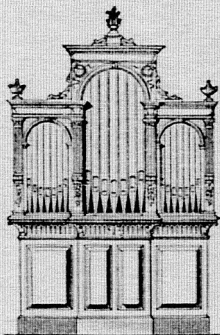
Ugyanitt megrendelhető még a pénz előzetes beküldése mellett bérmentve:

«Hazaifias Mária-dalok» (10 dal) ára 3 K tanítóknak 2 K
«Immaculata» (3 dal) ára ... 2 K
«Miatyánk» 12. ezer (2 dal) ára ... 2 K
«Hazánk Nagyasszonya» (10 dal) 3 K tanítóknak 2 K
«Tanító-Induló» ára ... 2 K tanítóknak 1 K

644.

CSEH ISTVÁN

orgona- és harmónium építőmester **Egerben.**

Ajánkozom mindenemű templomi orgona- és harmónium-készítésére a legújabb légnyomatú, (pneumatikus) első-rendszer szerint, igen jutányos árak mellett.

Régi orgonaátalakításokat, javításokat, tisztításokat és hangolásokat olesón vállalom el jótállás mellett.

Zimmermann Gyula Henrik, Lipcse.

Legjobb szerkezetű harmonium gvara.

Üzletek: Lipcse, Szent-Pétervár, Moszkva, Riga, London.

Egyedüli képviselő Magyarország és Ausztria részére:

Höri Nándor Pozsony, Ventur-utca 24.

Számos elismerőlevél kiváló szak tekintélyektől, az egész világból.

A Zimmermann-féle harmoniumok művészi hangolva, mindenütt feltűnést keltenek elvárászlóan szép összhangjukkal. **Előnyös feltételeink tanítók részére:** A vételár felének vagy legalább egy harmadának lefizetése és a maradék részletekben meg egyezés szerint.

Költségmentes szállítás.

Képes harmoniumárjegyzék ingyen.

További különlegesség templomok és iskolák részére: Igen erős szerkezetű, német módszerű, légnyomatú harmoniumok igen erős atható hanggal. Igen erős kereslet miatt kérjük a megbízásokat idejekorán közölni.

Fr. KISS KÁROLY főgimn. tanár 34926. sz. szabadalmát képező

„KAROLIUM“

vér- s pajzstetű, fakucac, poloska és a mézgásodást előidéző élősdieket irtó szer, mely ezen élősdieket biztosan elpusztítja és a fakat immunissá teszi.

1 kis üveg ára (200 gramm) ... K 1.—

1 nagy üveg ára (500 gramm) ... K 2.—

50 üveg egyszerre történő megrendelésénél 20% engedmény.

Kizárólagos vezérképviselet a bel- és külföldi részre a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél

Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz.

Dr. Hets Ödön ügyész úr, aki a szert 2 év óta használja 70 holdas soroksári gyümölcsösében, a következő bizonyítványt adta:

Tekintetes Fr. Kiss Károly tanár úrnak Budapest.

As Ön utasítása folytán készített vértetű-keveréket gyümölcsfáimmal még a múlt év nyarán teljes sikerrel alkalmazván, készséggel jelentem ki, hogy ezen szer a körte- és almafákon mutatkozó vértetű kiirtására az egyedüli biztos szer. A múlt évben bekent fák az idén mind remeken hajtottak és termőképességüket visszanyerték.

Kiváló tisztelettel:

Hets Ödön s. k.

A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

Irodalomförténeti olvasmányai.

Szerkesztik: **BARTHA JÓZSEF** dr. és **PRÓNAI ANTAL** dr.

==== főgimnáziumi tanárok. ====

I.

Szemelvények a Margit- :: legendából. ::

Bevezetéssel és magyarázatokkal ellátta
Bartha József dr. állami főgimnáziumi tanár.

:: Ára 80 fillér. ::

II.

Magyar szentek == legendái. ==

Szemelvények az Érdy-kódexből. Összeállította:
Vincze József dr. kegy.-tan.-rendi tanár.

Ára 60 fillér. Ára 60 fillér.

III.

Szent Barlám és Jozafát. szent Elek legendái.

Szemelvények a Kazinczy-kódexből. Összeállította:
Vincze József dr. kegy.-tan.-rendi tanár.

==== Ára 60 fillér. ====

IV.

Alexandriai Szent Katalin Verses Legendája.

Bevezetéssel és magyarázatokkal ellátta Bartha
József dr. állami főgimn. tanár.

Ára 70 fillér. Ára 70 fillér.

V.

Poncianus Históriaja Szemelvényekben.

Bevezetéssel és magyarázatokkal ellátta Kováts
Antal kegyes-tanítórendi főgimnáziumi igazgató.

==== Ára 60 fillér. ====

VI.

Dugonics András :: Etelkája. ::

Szemelvényekkel. Összeállította és bevezetéssel
ellátta Prónai Antal dr. kegyes-rendi tanár.

:: Ára 80 fillér. ::

==== Megrendelhetők ====

a Szent-István-Társulat könyvkereskedésében:

Budapest. IV. ker., Kecskeméti-utca 2. szám.